

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНА КОМПАНІЯ ШАБО**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**XII Всеукраїнської науково-практичної
конференції молодих учених та студентів
з міжнародною участю**

**«Проблеми формування
здорового способу життя у молоді»**

3 жовтня - 5 жовтня 2019 року

м. Одеса

УДК 663/664
ББК 36.81 + 36.82
3-41

*Збірник опубліковано за рішенням Вченої Ради
від 5 листопада 2019 р., протокол №5*

Головний редактор,
канд. техн. наук, доцент

О.М. Кананихіна

Заступник головного редактора,
канд. техн. наук, доцент

Т.М. Турпурова

Редакційна колегія,
доктори техн. наук, професори:

О.Г. Бурдо, О.В. Бочарова,
Л.Г. Віннікова, К.Г. Іоргачова,
Г.В. Крусір, В.М. Плотніков,
Л.М. Тележенко, О.С. Тітлов,
Н.А. Ткаченко, Н.К. Черно,

доктори екон. наук,
професори
доктор філол. наук, професор
доктор техн. наук, доцент
доктор техн. наук,
ст. наук. співроб.
канд. техн. наук, доценти

О.О. Меліх, В.В. Немченко
Г.І. Віват
О.Б. Ткаченко
О.О. Коваленко
Т.П. Сергєєва, О.О. Фесенко,
Г.А. Шевченко

Технічний редактор,
канд. техн. наук, доцент

Т.М. Турпурова

Збірник матеріалів XII Всеукраїнської науково-практичної
3-41 конференції молодих учених та студентів з міжнародною участю
«Проблеми формування здорового способу життя у молоді» /
Міністерство освіти і науки України. – Одеса: ФОП Бондаренко М. О.,
2019. – 496 с., ілл.

ISBN 978-617-7829-27-9

УДК 663/664
ББК 36.81 + 36.82

За достовірність інформації відповідає автор публікації

ISBN 978-617-7829-27-9

© ОНАХТ, 2019

РОЗДІЛ 1
ФІЛОСОФІЯ ЗДОРОВ'Я.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Кочерга Є.В., старший викладач кафедри природничо-математичної освіти

**КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради», м. Дніпро,
аспірант Інституту вищої освіти Національної академії
педагогічних наук України, м. Київ**

Здоров'я педагога (особливо психічне та соціальне) є одним із важливих чинників, який визначає ефективність освітнього процесу з будь-якої дисципліни. Відповідно, здоров'язберезувальна компетентність є однією з ключових у структурі системи компетентностей, які мають бути обов'язково розвинуті у сучасного педагога. Зміни, які відбуваються у вітчизняній системі освіти, акцентують увагу на необхідності зміни парадигми знансцентричності та дитиноцентричності, коли на перше місце виходить не формування в молодого покоління міцної системи знань, а перш за все формування особистісних якостей, які допомагають здобувати ці знання, а також застосовувати їх у різноманітних життєвих ситуаціях. Відповідно, педагог є не джерелом знань, а провідником для здобування цих знань та розвитку певних компетентностей в учнів чи студентів. Отже, в освітньому процесі необхідно використовувати нові форми взаємодії між педагогом та тими, хто навчається. І однією з таких форм є педагогічна фасилітація.

Під педагогічною фасилітацією дослідники розуміють міжособистісну взаємодію педагога та тих, хто навчається, метою якої є допомога учнівцям усвідомити себе як самоцінність, підтримати їхні прагнення до саморозвитку, самореалізації, самовдосконалення, сприяти їхньому особистісному зростанню, розкриттю здібностей, пізнавальних можливостей, актуалізувати ціннісне ставлення до людей, природи, національної культури на основі організації допоміжного, гуманістичного, діалогічного, суб'єкт-суб'єктного спілкування, атмосфери безумовного прийняття, розуміння та довіри [2; 3; 4].

Умовами педагогічної фасилітації є:

- 1) проблемність навчання;
- 2) глибока довіра педагога до учнів, їхніх можливостей;
- 3) повага до учнів;
- 4) толерантне ставлення до учнів, розуміння їхніх реакцій;

5) забезпечення учнів інформаційними, дидактичними, матеріально-технічними ресурсами [4].

Отже, педагогічна фасилітація передбачає насамперед володіння педагогом певним набором умінь, до яких належать уміння:

- уважно слухати, спостерігати і запам'ятовувати як хід подій, так і стиль поведінки учнів;
- налагоджувати просту і плідну комунікацію між членами навчальної групи;
- аналізувати і корегувати дії учнівців;
- діагностувати і заохочувати ефективну (корегувати неефективну) поведінку;
- сприяти створенню моделі ефективної поведінки;
- забезпечувати зворотній зв'язок між учасниками навчального процесу, не використовуючи при цьому «наступальних» і «оборонних» форм спілкування;
- знаходити та активізувати конструктивні моделі поведінки у внутрішньогруповій взаємодії;
- активізувати подібні моделі у міжгруповій роботі;
- викликати довіру учнів, бути витриманим;
- бути справедливим, обирати нейтральну позицію для оцінюванні роботи [4].

Володіння педагогом навичками фасилітації визначає необхідність певного навчання педагогів, адже оскільки для вітчизняної системи освіти це поняття є досить новим, то відповідно рівень володіння може бути недостатнім для проведення занять з використанням педагогічної фасилітації.

Ще одним важливим аспектом використання педагогічної фасилітації є можливість її використання для вирішення конфліктів. Як зазначають дослідники, фасилітація – це професійна організація процесу групової роботи, за якої максимально задіяний потенціал усіх учасників групи. Це простір, в якому актуалізується колективний інтелект, виявляються проривні рішення, розв'язуються проблеми, конфлікти. Цей простір керується фасилітатором (тим, хто сприяє, полегшує, допомагає вчитися, знає мету, впливає). Фасилітаційний вплив має основним завданням актуалізувати потребу в розвитку, особистісному зростанні, механізм якого ґрунтується на діалогічному діянні та певних особистісних характеристиках фасилітатора [2].

Прикладом навчальної програми, яка допомагає педагогам оволодіти навичками педагогічної фасилітації є сертифіковане навчання в освітньому проекті «Митці згоди. Творчі методи вирішення конфліктів», який реалізується у Дніпропетровській області з листопада 2019 року за підтримки Громадянської служби миру, що

фінансує Федеральний Уряд Німеччини через GIZ [5]. Проект передбачає навчання 45 педагогічних працівників галузі творчим методам роботи з тими, хто навчається, за трьома напрямками: «Плейбек-театр», «Барабанне коло» та «Арт-практики». Навчання відбувається у формі тренінгів за 120-годинною програмою, на яких педагоги розвивають уміння управляти учнівським або педагогічним колективом за допомогою саме фасилітації.

Одним із головних завдань освітнього проекту «Митці згоди» є навчання творчим методам вирішення конфліктів саме через педагогічну фасилітацію. Але, окрім знань та володіння самими прийомами й вправами фасилітації, її основою, на нашу думку, є знання про основні складові здоров'я, а саме фізичну, психічну, соціальну та духовну складові. Розвивати фізичну складову здоров'я за умови фасилітації можна шляхом використання вправ скерованих на розвиток тілесних відчуттів, скерованих на уміння відчувати власні емоції через тілесні відчуття, адже вирішення будь-якого педагогічного завдання супроводжується певним емоційним станом, і якщо навчитися його відслідковувати та регулювати, відповідно можна підвищити ефективність освітнього процесу. Також емоції та почуття – це безпосередньо й психічна та духовна складові здоров'я, які особливо активно використовуються у фасилітаційній взаємодії між педагогом та тими, хто навчається. Соціальна складова здоров'я розвивається з огляду на активну взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу.

За 11 місяців педагоги та психологи, які проходять навчання на проекті «Митці згоди», помітили позитивний вплив методик, яким навчаються, як на особисте життя, так і на професійну діяльність. Цей позитивний вплив проявився у покращенні стосунків з власними дітьми, з колегами, які підтримують їх в особистісному та професійному розвитку, у підвищенні життєвої енергії, підвищенні бажання використовувати творчість у різноманітних видах діяльності тих, хто навчається, у підвищенні впевненості у собі, підвищенні самооцінки та інших позитивних трансформаціях особистості.

Отже, ми визначаємо, що педагогічна фасилітація є ефективним способом організації взаємодії педагогів та учнівців. Особливо актуальною є використання фасилітації в умовах запровадження в освіту Концепції Нової української школи (НУШ) [1], що визначає: однією з компетентностей педагога НУШ є психолого-фасилітаційна компетентність, яка означає знання у сфері здоров'я дитини і важливість творчого розвитку.

Отже, на нашу думку, педагогічна фасилітація є елементом здоров'язбережувальної компетентності педагогів, оскільки її

використання в освітньому процесі сприяє формуванню та розвитку всіх складових здоров'я (фізичної, психічної, духовної, соціальної), відповідно, в усіх учасників освітнього процесу, як у педагогів, так і в тих, хто навчається.

Список використаних джерел

1. Концепція Нової української школи – URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Кошечко Н. Фасилітація як інноваційна технологія управління педагогічними конфліктами у закладах вищої освіти // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2018. № 2 (8). С. 24-29.
3. Прасол Н. О. Педагогічна фасилітація у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. 2014. Випуск 1. 47 (114). С. 222-226.
4. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. 2010. Випуск 34. С. 133–139.
5. A civil way forward – URL: <https://www.ziviler-friedensdienst.org/en>

Науковий керівник – д-р пед. наук,
доцент Скиба Ю.А.

ТОРГОВІ МАРКИ ТА СПОРТИВНИЙ БРЕНДИНГ

Макруха О. І., Волкова А. Ю., Харахаш О. В.
Одеська національна академія харчових технологій,
м. Одеса

Організація спортивного заходу – складний та дорогий процес. Використання торговельних марок дає змогу бізнесу покращувати свою репутацію та виокремлювати себе від конкурентів на ринку, може принести значні потоки прибутку для покриття витрат на організацію цих заходів. Торгова марка – це знак, який здатний вирізняти товари чи послуги одного суб'єкта господарювання від товарів іншого, це потужний і незамінний маркетинговий інструмент. У світі спорту стратегічне

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ПСИХІЧНОГО ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ Кононцова В.В.....	22
ПЕДАГОГІЧНА ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ Кочерга Є.В.....	25
ТОРГОВІ МАРКИ ТА СПОРТИВНИЙ БРЕНДИНГ Макруха О. І., Волкова А. Ю., Харахаш О. В.....	28
«Я ЗУСТРІВ ОДНОГО ЧОЛОВІКА, ЯКИЙ ПОКАЗАВ МЕНІ КРАСУ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ» Манженко К. І.....	30
РАДІСТЬ І ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ Новікова В.С.....	32
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Онищук С.О.....	33
СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧІ ВИДИ ВОЛЕЙБОЛУ ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ Панарін М.В.....	36
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ Сапунов С.В.....	38
ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ НА ПСИХІЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ Сорокін Д.О.....	40
КОМПОНЕНТИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ Статєва Є.С.....	42
ВПЛИВ ЗАНЯТЬ СИЛОВИМИ ВИДАМИ ФІТНЕСУ НА РОЗВИТОК СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ У ДІВЧАТ 18-19 РОКІВ Федоряка А.В.....	45

Наукове видання

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ХІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА
СТУДЕНТІВ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО
СПОСОБУ ЖИТТЯ У МОЛОДІ»
3 ЖОВТНЯ - 5 ЖОВТНЯ 2019 РОКУ**

Підписано до друку 04.11.2019 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 28,83. Наклад 100 прим.
Зам. № 0412/1.

Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М.О.
65045, м. Одеса, вул. В.Арнаутська, 60
тел.: +38 0482 35 79 76
www.aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014 р.